

WWW.SMSCR.CZ

FACEBOOK.COM/SMSCR.CZ

ČÍSLO 5/2020

Aktuálně

Miliardy na pomoc podnikatelům vezme stát obcím, které o tom ani nevěděly.

STR. 2

Rozhovor

Václav Cílek: Ve světě klimatických změn je Česká republika stále ještě dost příznivé místo k životu.

STR. 5

Příklad dobré praxe

V Tisé to žije!
Mají i vlastní muzikál

STR. 13

Zdravá krajina suchem netrpí

Vážení čtenáři.

Květnová SMSka se věnuje suchu z pohledu samospráv. Ve zpravodaji si můžete přečíst hned několik příkladů, jak sucho některé obce sužuje, co v rámci opatření chystají nebo už udělaly, také názory klimatologů Jana Pokorného a Václava Cílka. I já bych vás ráda v souvislosti s tímto tématem a prostřednictvím svého úvodníku pozvala do obce Podolí, která má 887 obyvatel a kde už druhé volební období starostují. Podolí se rozkládá ve střední části okresu Uherské Hradiště, na spojnici mezi městy Uherské Hradiště a Uherský Brod. Je obklopeno obcemi Hluk, Hradčovice, Popovi-

ce, Veletiny a částí města Uherské Hradiště, která se nazývá Mikovice. Geomorfologicky obec leží v jihozápadním cípu Vizovické vrchoviny. Na severní straně je území vymezeno výrazným krajinnotvorným prvkem – nivou řeky Olšavy a dále Prakšickou vrchovinou, na jihu se zvedají svahy Vlčnovské pahorkatiny. Rozloha katastru zabírá 602 hektarů.

Víme, co je naší povinností?

Jak říká stará moudrost, území, kde žijeme, jsme dostali do dočasné správy a je naší povinností o ně pečovat tak, abychom ho dalším generacím předali v zušlechtěném stavu.

Katastr, který jsme přebírali v roce 2014, trpěl splachem ornice, velké lány z dob minulých byly náchylné k vodní erozi, přívalové deště překvapovaly obyvatele nečekanými záplavami, rok co rok obec musela čistit některé části obce od nánosů bahna, veškeré srážky končily velmi záhy v korytě řeky Olšavy, když cestou napáchaly škody na zemědělských plodinách, majetku obce i občanů. V krajině chyběly meze zničené v dávných dobách – přirozená útočiště pro živočichy. Většina z nás považovala tento typ krajiny, ve které jsme vyrůstali, za přirozený a vzniklý zákonitým procesem formovaným kulturní činností člověka.

Pokračování na straně 2

Úvodník

Zdravá krajina suchem netrpí

Pokračování ze strany 1

A přece se našli přemýšliví jednotlivci, kteří kladli otázky. Otázky velmi nepříjemné pro většinu z nás: Takto se projevuje zdravá krajina? Proč mizí polní ptactvo? Kam se poděly koroptve, bažanti? Proč nejsou na polích zajíci? Proč nevadí vlastníkům půdy každoroční úbytek mnoha tun ornice? Proč není vidět na podzim hluboká orba, když na polích vídáme jezdit stroje svojí velikostí přesahující vojenské tanky? Proč zmizela z krajiny hospodářská zvířata v zahraničí běžná? Proč, proč, proč...?

Vize přinesla mokřady

Jeden ze zastupitelů se rozhodl hledat odpovědi sám. Přinesl vizi vybudovat v údolní nivě Podolského potoka soustavu záchytných nádrží. Voda v krajině přinese život, soustava bezpečně převede povodňovou vlnu, zadrží vodu v krajině co nejdéle, stane se napajedlem zvěře z velké části katastru, útočištěm a bydlištěm mnoha zvířecích i rostlinných druhů, bude vyhledávaným parkem, na přilehlých pozemcích budou hospodařit místní drobní zemědělci šetrným způsobem. Lokalita se stane výukovou přírodní laboratoří pro mladé generace, pro něž tento model bude běžným a přirozeným obrazem přírody a krajiny, k němuž povedou zase oni své potomky. Území se promění v harmonický biotop propojující šetrnou činnost člověka s přirozenými přírodními mechanizmy násilně dlouhá léta člověkem potlačovanými.

Místem k rozjímání, k přemýšlení o směřování každého z nás, našeho druhu.

Zastupitelům se vize zalíbila, pozemky však obec nevlastnila a k výkupu se nakonec neodhodlala. Vizionář tedy vykoupil pozemky během roku sám. Přesto mnozí z nás nechápali, jak může někdo investovat soukromé prostředky do projektu, který mu následně nepnese zisk. Kdo nedrancuje, bývá podezřelý. Ani tehdy obec neměla zájem pozemky převzít, zavázala se však v lokalitě mokřady z dotačních prostředků vybudovat.

Fáze vyřizování dotací, projektování, soutěžení dodavatelů a další administrativní povinnosti byly jen nutnou trnitou cestou k pokladu, kterým se dnes Podolí právem pyšní. V roce 2015 byla soustava patnácti průtočných mokřadů a tůní v lokalitě Přední díly, spolu s miniaturní soustavou dvou mokřadů a dvou tůní v lesní lokalitě Kačinec, slavnostně otevřena. Podolský katastr tak dostal hodnotný dar. Mokřady se staly útočištěm desítek druhů vodního ptactva, nespočtu vodních živočichů, vzácných a chráněných, v nedávné době zahnízdily dokonce na mokřadech dvě rodinky morčáků velkých, ptáka viditelného v naší republice pouze na několika místech. Mokřadní soustava je živým organizmem s viditelným pohybem hladiny v různých částech roku. Citlivě provozovaná péče zajišťuje živočichům nerušený život a klidné vyvádění mláďat, občanům pak nevšední podívanou v jakémkoliv ročním období. Přilehlé pozemky jsou šetrně obhospodařovány drobnými místními zemědělci podle pokynů majitele

pozemků – podolského nadšence Pavla Podšubky. V roce 2019 byla malinká mokřadní soustava v lesní lokalitě Kačinec doplněna naučnou stezkou se sochami živočichů vyskytujících se v našem katastru, doplněná informačními a naučnými tabulemi a dvěma krytými pozorovatelnami živočichů.

Mokřady přinesly vizi

Vybudování mokřadů změnilo pohled zastupitelů i mnohých občanů na dosavadní užívání krajiny člověkem. Přineslo vizi, jak by v budoucnu měla krajina vypadat, aby nedocházelo k vodní i větrné erozi, ke splachům půdy z úrodných částí katastru. Aby zvěř a volně žijící živočichové nebyli stresováni zemědělskou technikou a činností člověka v krajině, postupně vysazujeme nové a propojujeme staré biokoridory, budujeme v odtokových profilech přehrážky z přírodních materiálů, které snižují kinetickou energii vody a zachycují unášenou ornici. Tu následně vracíme zpět do krajiny a necháváme zanášet řeku Olšavu ornici – cenným půdním zlatem. Krajina katastru se pomalu uzdravuje a my máme povinnost vůči budoucím generacím v takovéto činnosti pokračovat. Přes několikaleté sucha se daří rok od roku vodu v našem katastru zadržovat.

Jako vždy, když chceme změnit pohled lidí na léta zaužívanou praxi, jsou nezbytné dvě základní věci: Srdce na správném místě a odvaha srdci naslouchat.

Jana Rýpalová, starostka obce Podolí